

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (sestā palāta)

2019. gada 7. novembrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Tiesu iestāžu sadarbība civillietās – Regula (ES) Nr. 655/2014 – Eiropas kontu apķīlāšanas rīkojums – 5. panta a) punkts – Izsniegšanas procedūra – 4. panta 8.–10. punkts – Jēdzieni “nolēmums”, “tiesas izlīgums” un “publisks akts” – Valsts iestāžu izdots maksājuma rīkojums, par kuru var celt iebildumus – 18. panta 1. punkts – Termiņi – 45. pants – Ārkārtas apstākļi – Jēdziens

Lietā C-555/18

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Sofiyski Rayonen sad* (Sofijas rajona tiesa, Bulgārija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2018. gada 16. augustā un kas Tiesā reģistrēts 2018. gada 30. augustā, tiesvedībā

K.H.K.

pret

B.A.C.,

E.E.K.,

TIESA (sestā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs M. Safjans [*M. Safjan*], tiesneši L. Bejs Larsens [*L. Bay Larsen*] un K. Toadere [*C. Toader*] (referente),

ģenerāladvokāts: M. Špunars [*M. Szpunar*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

– Eiropas Komisijas vārdā – *I. Zaloguin* un *M. Wilderspin*, kā arī *M. Heller* un *C. Georgieva-Kecsmar*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2019. gada 29. jūlija tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

* Tiesvedības valoda – bulgāru.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 655/2014 (2014. gada 15. maijs), ar ko izveido Eiropas kontu apķilāšanas rīkojuma procedūru, lai atvieglotu pārrobežu parādu piedziņu civillietās un komercietās (OV 2014, L 189, 59. lpp.).
- 2 Šis lūgums tika iesniegts tiesvedībā starp K.H.K., no vienas puses, un B.A.C. un E.E.K., no otras puses, (turpmāk tekstā abi kopā – “parādnieki”) par piespiedu piedziņu, ko K.H.K., tostarp izmantojot Eiropas kontu apķilāšanas rīkojumu, vērs pret tiem, lai atgūtu parādu, ko, kā viņš apgalvo, viņam ir parādā B.A.C. un E.E.K.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

- 3 Regulas Nr. 655/2014 5., 13., 14. un 37. apsvērumā ir noteikts:
 - “(5) Valsts procedūras, lai iegūtu aizsardzības pasākumus, piemēram, kontu apķilāšanas rīkojumus, pastāv visās dalībvalstīs, bet šādu pasākumu noteikšanas nosacījumi un to īstenošanas efektivitāte ir ļoti atšķirīgi. Turklāt valstu aizsardzības pasākumu izmantošana lietās, kurās ir pārrobežu elementi, var izrādīties sarežģīta, jo īpaši, ja kreditors cenšas panākt, lai tiktu apķilāti vairāki konti dažādās dalībvalstīs. Tādēļ šķiet nepieciešami un piemēroti pieņemt saistošu un tieši piemērojamu Savienības tiesību aktu, ar kuru izveido jaunu Savienības procedūru, kas ļautu apķilāt banku kontos turētus finanšu līdzekļus pārrobežu lietās efektīvā un ātrā veidā.
- [..]
- (13) Lai nodrošinātu ciešu saikni starp procedūru Apķilāšanas rīkojuma izdošanai un tiesvedību pēc lietas būtības, starptautiskai jurisdikcijai izdot Rīkojumu vajadzētu būt tās dalībvalsts tiesām, kuras tiesām ir jurisdikcija spriest pēc lietas būtības. Šīs regulas nozīmē jēdzienam “tiesvedība pēc lietas būtības” būtu jāietver jebkura tiesvedība, kuras mērķis ir iegūt attiecīgā prasījuma izpildu dokumentu, tostarp, piemēram, saīsinātas procedūras attiecībā uz rīkojumiem veikt maksājumus un tāda tiesvedība kā Francijas “*procédure de référé*”. Ja parādnieks ir patērētājs, kura domicils ir vienā no dalībvalstīm, jurisdikcijai Rīkojuma izdošanai vajadzētu būt vienīgi minētās dalībvalsts tiesām.
- (14) Nosacījumiem Apķilāšanas rīkojuma izdošanai būtu jānodrošina atbilstošs līdzsvars starp kreditora interesēm iegūt Rīkojumu un parādnieka interesēm novērst Rīkojuma ļaunprātīgu izmantošanu.
- [..]
- [..]
- (37) Lai nodrošinātu, ka Apķilāšanas rīkojums tiek izdots un izpildīts ātri un bez kavēšanās, šajā regulā būtu jānosaka termiņi, kuros ir jāpabeidz dažādie procedūras posmi. Procedūrā iesaistītajām tiesām vai iestādēm vajadzētu būt atļautam atkāpties no minētajiem termiņiem tikai izņēmuma gadījumos, piemēram, lietās, kas ir juridiski vai faktu ziņā sarežģītas.”

4 Šīs regulas 1. pantā ir paredzēts:

“1. Ar šo regulu izveido Savienības procedūru, kas ļauj kreditoram iegūt Eiropas kontu apķīlāšanas rīkojumu (“Apķīlāšanas rīkojums” vai “Rīkojums”), kurš liedz apdraudēt kreditora prasījuma turpmāku izpildi, pārskaitot vai izņemot finanšu līdzekļus apjomā līdz Rīkojumā norādītajai summai, kurus parādnieks vai viņa vārdā tur bankas kontā, kas tiek uzturēts dalībvalstī.

2. Apķīlāšanas rīkojums ir pieejams kreditoram kā alternatīva apķīlāšanas pasākumiem saskaņā ar valsts tiesību aktiem.”

5 Atbilstoši minētās regulas 4. panta 8.–10. punktam:

“8) “ *nolēmums*” ir jebkāds nolēmums, kas pieņemts dalībvalsts tiesā, neatkarīgi no tā, k[ā] šo nolēmumu sauc, tostarp lēmums par izmaksu vai izdevumu noteikšanu, ko veic tiesas amatpersona;

9) “ *tiesas izlīgums*” ir izlīgums, kas ir apstiprināts vai noslēgts dalībvalsts tiesā tiesvedības laikā;

10) “ *publisks akts*” ir dokuments, kas dalībvalstī ir oficiāli sastādīts vai reģistrēts kā publisks akts un kura autentiskums:

a) attiecas uz publiskā akta parakstu un saturu; un

b) kura autentiskumu ir apliecinājusi publiska iestāde vai cita iestāde, kas ir attiecīgi pilnvarota.”

6 Saskaņā ar šīs pašas regulas 5. pantu “Pieejamība”, kas ir iekļauts tās 2. nodaļā “Procedūra apķīlāšanas rīkojuma iegūšanai”:

“Apķīlāšanas rīkojums kreditoram ir pieejams šādās situācijās:

a) pirms kreditors pret parādnieku kādā dalībvalstī uzsāk tiesvedību pēc būtības vai jebkurā tādas tiesvedības stadijā līdz brīdim, kad ir izdots nolēmums vai ir apstiprināts vai noslēgts tiesas izlīgums;

b) pēc tam, kad kreditors ir dalībvalstī ieguvis nolēmumu, tiesas izlīgumu vai publisku aktu, kurā parādniekam liek maksāt kreditora prasījumu.”

7 Regulas Nr. 655/2014 6. panta “Jurisdikcija” 1. un 4. punktā ir paredzēts:

“1. Gadījumos, kad kreditors vēl nav ieguvis nolēmumu, tiesas izlīgumu vai publisku aktu, jurisdikcija izdot Apķīlāšanas rīkojumu ir tās dalībvalsts tiesām, kurām ir jurisdikcija spriest pēc būtības saskaņā ar attiecīgajiem noteikumiem par piemērojamo jurisdikciju.

[..]

4. Gadījumos, kad kreditors ir ieguvis publisku aktu, jurisdikcija izdot Apķīlāšanas rīkojumu par prasījumu, kas norādīts minētajā aktā, ir tiesām, kas šim nolūkam norādītas dalībvalstī, kurā minētais akts ir sastādīts.”

8 Šīs regulas 7. pants ir formulēts šādi:

“1. Tiesa izdod Apķīlāšanas rīkojumu, ja kreditors ir iesniedzis pietiekamus pierādījumus, lai tiesa varētu pārliecināties, ka ir steidzami vajadzīgs aizsardzības pasākums Apķīlāšanas rīkojuma veidā, jo bez šāda pasākuma pastāv reāls risks, ka kreditora prasījuma pret parādnieku turpmāka izpilde tiks kavēta vai padarīta būtiski sarežģītāka.

2. Gadījumos, kad kreditors vēl nav dalībvalstī ieguvis nolēmumu, tiesas izlīgumu vai publisku aktu, ar kuru parādniekam liek maksāt kreditora prasījumu, kreditors iesniedz arī pieteikumus pierādījumus, lai tiesa varētu pārliecināties, ka viņa prasījums pēc būtības pret parādnieku varētu tikt apmierināts.”

9. Saskaņā ar minētās regulas 8. panta 1. punktu:

“Pieteikumus par Apķīlāšanas rīkojumu iesniedz, izmantojot veidlapu, kas izveidota saskaņā ar 52. panta 2. punktā minēto konsultēšanās procedūru.”

10. Šīs pašas regulas 14. panta 1. punktā ir paredzēts:

“Ja kreditors dalībvalstī ir ieguvis izpildāmu nolēmumu, tiesas izlīgumu vai publisku aktu, ar kuru parādniekam liek maksāt kreditora prasījumu, un kreditoram ir pamats uzskatīt, ka parādniekam ir viens vai vairāki konti bankā kādā konkrētā dalībvalstī, bet viņš nezina nedz bankas nosaukumu un/vai adresi, nedz arī *IBAN*, *BIC* vai kādu citu bankas numuru, ar ko varētu identificēt banku, kreditors var lūgt tiesu, kurā ir iesniegts pieteikums par Apķīlāšanas rīkojumu, lai tā lūdz izpildes dalībvalsts informācijas iestādi iegūt informāciju, kas vajadzīga, lai varētu identificēt banku vai bankas un parādnieka kontu vai kontus.

Neatkarīgi no šā punkta pirmās daļas kreditors var iesniegt minētajā daļā minēto lūgumu, ja nolēmums, tiesas izlīgums vai publisks akts, ko ir saņēmis kreditors, vēl nav izpildāms un apķīlājāmā summa ir būtiska, ņemot vērā attiecīgos apstākļus, un kreditors ir sniedzis pieteikumus pierādījumus, lai pārliecinātu tiesu, ka informācija par kontu ir steidzami nepieciešama, jo pastāv risks, ka bez šādas informācijas kreditora prasījuma pret parādnieku turpmāka izpilde varētu tikt apdraudēta un ka tādēļ būtiski varētu pasliktināties kreditora finansiālā situācija.”

11. Regulas Nr. 655/2014 18. pantā ir reglamentēti termiņi lēmumam attiecībā uz pieteikumu par apķīlāšanas rīkojumu. Tā 1. un 2. punktā ir noteikts:

“1. Ja kreditors vēl nav saņēmis nolēmumu, tiesas izlīgumu vai publisku aktu, tiesa izdod lēmumu līdz desmitās darbdienu beigām pēc tam, kad kreditors ir iesniedzis vai, attiecīgā gadījumā, papildinājis savu pieteikumu.

2. Ja kreditors jau ir saņēmis nolēmumu, tiesas izlīgumu vai publisku aktu, tiesa izdod lēmumu līdz piektās darbdienu beigām pēc tam, kad kreditors ir iesniedzis vai, attiecīgā gadījumā, papildinājis savu pieteikumu.”

12. Šīs regulas 45. pantā ir paredzēts – “ja ārkārtas apstākļos tiesai vai iesaistītajai iestādei nav iespējams ievērot termiņus, kas noteikti [..] 18. pantā, [..] minētā tiesa vai iestāde pēc iespējas ātrāk veic minētajos noteikumos paredzētos pasākumus.”

Bulgārijas tiesības

13. *Grazhdanski protsesualen kodeks* (Bulgārijas Civilprocesa kodekss), redakcijā, kas piemērojama pamatlīdētā, (turpmāk tekstā – “*GPK*”) 47. panta “Paziņošana, piestiprinot paziņojumu” 1. punktā ir paredzēts – “ja atbildētājs mēneša laikā nav sastopams lietas materiālos norādītajā adresē un nav iespējams atrast kādu personu, kas piekrīt saņemt paziņojumu, paziņotājs piestiprina paziņojumu pie attiecīgās personas [mājokļa] durvīm vai pastkastes; ja viņam tur nav piekļuves, paziņojumu piestiprina pie ēkas ieejas durvīm vai tuvumā kādā labi redzamā vietā. Ja viņam ir piekļuve pastkastei, paziņotājs arī tur ievieto paziņojumu. Secinājums par to, ka atbildētājs nav sastopams lietas materiālos norādītajā adresē, tiek izdarīts tad, ja, vismaz trīs reizes apmeklējot [atbildētāju] šajā adresē un to darot ar vismaz vienas nedēļas laika atstarpi, nav bijis iespējams sastapt atbildētāju, un turklāt vienam apmeklējumam ir

jānotiek brīvdienā. Šis noteikums nav spēkā, ja paziņotājs ar dzīvokļu īpašnieku biedrības pārvaldnieka vai attiecīgās pašvaldības priekšsēdētāja izziņas starpniecību vai citādā veidā ir ieguvis informāciju, ka atbildētājs šajā adresē nedzīvo, un to ir apliecinājis paziņojumā, norādot informācijas avotu.”

- 14 Saskaņā ar *GPK* 410. pantu “Pieteikums izdot maksājuma rīkojumu”, kurš ir iekļauts tā 37. nodaļā par maksājuma rīkojuma izdošanas procedūru:

“(1) Pieteikuma iesniedzējs var lūgt izdot maksājuma rīkojumu:

1. par naudas prasījumiem vai prasījumiem par atvietojamām lietām, ja pieteikums ietilpst rajona tiesas kompetencē;

2. par tādas kustamas mantas atgriešanu, kuru parādnieks ir saņēmis ar nosacījumu to atdot vai kas ir apgrūtināta ar ķīlas tiesību, vai kura parādniekam ir nodota ar nosacījumu ievest valdījumā, ja pieteikums ietilpst rajona tiesas kompetencē.

(2) Pieteikumā ir jābūt ietvertam lūgumam izdot izpildes rīkojumu, un tam ir jāatbilst 127. panta 1. un 3. punktā, kā arī 128. panta 1. un 2. punktā noteiktajām prasībām. Pieteikumā ir jānorāda arī bankas konts vai cits maksājuma veids.”

- 15 *GPK* 414. pants ir formulēts šādi:

“(1) Parādnieks var rakstveidā celt iebildumus par maksājuma rīkojumu vai tā daļām. Iebildumi, izņemot 414.a pantā paredzētajos gadījumos, nav jāpamato.

(2) Iebildumi ir jāceļ divu nedēļu laikā no lēmuma paziņošanas brīža. Termiņu nevar pagarināt.”

- 16 Saskaņā ar *GPK* 415. panta 1. un 5. punktu:

“(1) Tiesa norāda pieteikuma iesniedzējam, ka viņš var celt prasību par savu prasījumu šādos gadījumos:

1. ja iebildums ir celts noteiktajos termiņos;

2. ja maksājuma rīkojums parādniekam ir paziņots atbilstoši 47. panta 5. punktā paredzētajiem nosacījumiem;

3. ja tiesa pieteikumu par maksājuma rīkojuma izdošanu ir noraidījusi.

[..]

(5) Ja pieteikuma iesniedzējs neiesniedz pierādījumus par prasības celšanu termiņā, tiesa daļēji vai pilnībā atceļ maksājuma rīkojumu, kā arī izpildes rīkojumu, kas izdots saskaņā ar 418. pantu.”

- 17 *GPK* 416. pantā ir reglamentēta kārtība, kādā maksājuma rīkojums kļūst izpildāms, un tajā ir paredzēts – “ja iebildumi netiek celti noteiktajos termiņos vai tie tiek atsaukti, vai ja tiesas nolēmums, ar kuru ir apmierināts prasījums, ir ieguvis *res judicata* spēku, maksājuma rīkojums kļūst izpildāms. Pamatojoties uz maksājuma rīkojumu, tiesa izdod rīkojumu par piespiedu izpildi un par to izdara atzīmi maksājuma rīkojumā.”

- 18 *GPK* 618.a pantā par Eiropas kontu apķīlāšanas rīkojumu saskaņā ar Regulu Nr. 655/2014 ir paredzēts:

“(1) Pieteikumu izdot Eiropas kontu apķīlāšanas rīkojumu var iesniegt pirms prasības celšanas pirmās instances tiesā, kurai ir kompetence izspriest lietu pēc būtības.

(2) Pieteikumu izdot Eiropas kontu apķīlāšanas rīkojumu var iesniegt pēc tam, kad kompetentā pirmās instances tiesa ir izdevusi publisku aktu [Regulas Nr. 655/2014] 4. panta 10. punkta nozīmē.

(3) Katrā ziņā pieteikuma iesniedzējs tiesvedības stadijā līdz tās izbeigšanai var lūgt, lai tiesa, kura izspriež lietu, izdod Eiropas kontu apķīlāšanas rīkojumu. Ja pieteikumu par Eiropas kontu apķīlāšanas rīkojuma izdošanu iesniedz kasācijas tiesvedībā, rīkojumu izdod apelācijas tiesa.

(4) Pieteikumu izdot Eiropas kontu apķīlāšanas rīkojumu var iesniegt pēc tam, kad pirmās instances tiesa, kura izspriež lietu pēc būtības, ir pasludinājusi savu nolēmumu, vai pēc tiesas izlīguma apstiprināšanas.”

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

- 19 Prasītājs pamatlietā vērsās iesniedzējtiesā, proti, *Sofiyiski rayonen sad* (Sofijas rajona tiesa, Bulgārija) 155. palātas III nodaļā, ar pieteikumu izdot maksājuma rīkojumu saskaņā ar *GPK* 410. pantu attiecībā pret parādniekiem, kam solidāri ir jāsamaksā viņam summa, kas atbilst iemaksai saskaņā ar 2017. gada 20. oktobra pārdošanas solījuma līgumu un tā papildu vienošanos, kurai no 2018. gada 2. marta līdz galīgai prasītās summas samaksai ir pieskaitāmi attiecīgie likumiskie procenti.
- 20 2018. gada 5. aprīlī iesniedzējtiesa saskaņā ar *GPK* 410. pantu izdeva maksājuma rīkojumu. 2018. gada 18. aprīlī minētā rīkojuma kopijas tika nosūtītas parādniekiem uz viņu attiecīgajām adresēm Sofijā (Bulgārija), kādas tās bija norādījis prasītājs pamatlietā un kas atbilst tām, kādas bija norādītas valsts iedzīvotāju reģistrā.
- 21 Tā kā parādniekus norādītajās adresēs nevarēja sastapt, šie paziņojumi tika nosūtīti atpakaļ nosūtītājam. Turklāt parādnieki noteiktajā termiņā nebija atbildējuši uz paziņojumiem, kas saskaņā ar *GPK* 47. panta 1. punktu bija pietiprināti uz viņu durvīm vai uz viņu pastkastītēm. No lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka iesniedzējtiesa nav varējusi identificēt citu parādnieku adresi.
- 22 Ar 2018. gada 2. augusta rīkojumu, kas paziņots 2018. gada 3. augustā, šī tiesa informēja prasītāju pamatlietā, ka viņam ir iespēja celt prasību par viņa prasījuma pret parādniekiem atzīšanu saskaņā ar *GPK* 415. panta 1. punkta 2. apakšpunktu.
- 23 Tajā pašā dienā, kad tika pieņemts šis rīkojums, prasītājs pamatlietā lūdza iesniedzējtiesu, pamatojoties uz *GPK* 618.a pantu un Regulas Nr. 655/2014 8. pantu, viņam izdot Eiropas kontu apķīlāšanas rīkojumu attiecībā uz parādnieku bankas kontiem Zviedrijā, jo viņi ir aizceļojuši no Bulgārijas un attiecīgajā laikposmā uzturējās Zviedrijā.
- 24 Ar 2018. gada 2. augusta rīkojumu iesniedzējtiesa šo jauno pieteikumu un tā pielikumus nosūtīja *Sofiyiski rayonen sad* (Sofijas rajona tiesa) II civillietu nodaļas priekšsēdētājam, lai tiktu uzsākta atsevišķa tiesvedība un tiktu iecelts tiesnesis referents. Tomēr šīs nodaļas priekšsēdētājs nosūtīja lietu atpakaļ iesniedzējtiesai, uzdodot tai pieņemt nolēmumu, jo 2018. gada 5. aprīļa maksājuma rīkojums, kas izdots saskaņā ar *GPK* 410. pantu, esot “publisks akts” Regulas Nr. 655/2014 4. panta 10. punkta nozīmē un tādēļ neesot jāuzsāk atsevišķa tiesvedība.
- 25 Iesniedzējtiesa nepiekrīt šim viedoklim. Tā uzskata, ka saskaņā ar *GPK* 410. pantu izdots maksājuma rīkojums nekļūst tūlītēji izpildāms, jo par to vēl var tikt celti iebildumi atbilstoši *GPK* 414. pantam. Šāds maksājuma rīkojums līdz ar to neesot “publisks akts” Regulas Nr. 655/2014 4. panta 10. punkta nozīmē. Šī tūlītējas izpildāmības neesamība izrietot arī no *GPK* 415. panta 5. punkta, saskaņā ar kuru kreditoram ir jāpierāda, ka viņš ir cēlis prasību noteiktajā termiņā, – pretējā gadījumā maksājuma rīkojums tiek atcelts. Šajā lietā tāpat neesot konstatējams neviens izpildāms maksājuma rīkojums, kas būtu uzskatāms par publisku aktu un uz kura pamata iesniedzējtiesa maksājuma rīkojuma procedūrā

varētu izdot Eiropas kontu apķīlāšanas rīkojumu saskaņā ar *GPK* 618.a panta 2. punktu. Šāds maksājuma rīkojums varētu tikt izdots tikai atsevišķā tiesvedībā, kurā lieta atbilstoši *GPK* 618.a panta 3. punktam tiek izskatīta pēc būtības.

26 Turklāt iesniedzējtiesa norāda, ka saistībā ar maksājuma rīkojuma tiesvedību, kas ieviesta ar *GPK* 410. pantu, tiesai – kurā celta prasība saistībā ar šādu tiesvedību un kuras darbība ir apturēta tiesas oficiālo brīvdienu laikā – attiecībā uz maksājuma rīkojuma izdošanu nav saistoši nekādi valsts tiesībās noteiktie termiņi. Savukārt Regulas Nr. 655/2014 18. panta 1. punktā ir noteikts termiņš, kurā tiesa pieņem nolēmumu par pieteikumu izdot Eiropas kontu apķīlāšanas rīkojumu. Iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai šis termiņš prevalē pār valsts tiesību normām tādējādi, ka šai tiesai ir jāpieņem nolēmums šīs regulas 18. panta 1. punktā noteiktajā termiņā, pat ja šis termiņš beidzas tiesas oficiālo brīvdienu laikā.

27 Šādos apstākļos *Sofiyiski rayoneni sad* (Sofijas rajona tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

“1) Vai maksājuma rīkojums, kas izdots atbilstoši [*GPK*] 410. pantam un kas vēl nav kļuvis izpildāms, ir publisks akts [Regulas Nr. 655/2014] 4. panta 10. punkta izpratnē?

2) Ja maksājuma rīkojums, kas izdots saskaņā ar [*GPK*] 410. punktu, nav publisks akts, vai ir jāuzsāk atsevišķa tiesvedība attiecībā uz kreditora pieteikumu [izdot Eiropas kontu apķīlāšanas rīkojumu], kas ir atšķirīga no tiesvedības saskaņā ar [*GPK*] 410. pantu atbilstoši Regulas [Nr. 655/2014] 5. panta a) punktam?

3) Ja maksājuma rīkojums, kas izdots atbilstoši [*GPK*] 410. pantam, ir publisks akts, vai tiesai ir pienākums pieņemt nolēmumu [Regulas Nr. 655/2014] 18. panta 1. punktā paredzētajā termiņā, ja valsts tiesību normā ir paredzēts, ka termiņu skaitīšana tiesas oficiālo brīvdienu laikā tiek apturēta?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Ievada apsvērumi

28 Ir jāatgādina, ka ar LESD 267. pantu ieviestajā valsts tiesu un Tiesas sadarbības procedūrā Tiesai ir jāsniedz valsts tiesai noderīga atbilde, kas ļautu tai atrisināt strīdu, kuru izskata valsts tiesa. Šajā nolūkā Tiesai vajadzības gadījumā ir jāpārformulē tai iesniegtie jautājumi (spriedums, 2019. gada 26. septembris, *UTEF 2006*, C-600/18, EU:C:2019:784, 17. punkts un tajā minētā judikatūra). Turklāt Tiesas uzdevums ir interpretēt visas Savienības tiesību normas, kas vajadzīgas valsts tiesām, lai izlemtu tajās izskatāmās lietas, pat ja šīs tiesību normas nav tieši norādītas jautājumos, kurus tai ir nosūtījušas šīs tiesas.

29 Līdz ar to, lai arī formāli uzdotais jautājums attiecas galvenokārt uz Regulas 655/2014 4. panta 10. punkta, 5. panta a) punkta un 18. panta 1. punkta interpretāciju, šāds apstāklis neliedz Tiesai sniegt visus šo tiesību interpretācijas elementus, kuri var būt noderīgi sprieduma pamatlietā taisīšanai. Šajā ziņā Tiesai no visas valsts tiesas iesniegtās informācijas, tostarp no lēmuma par prejudiciāla jautājuma uzdošanu pamatojuma, ir tiesības nošķirt tos Savienības tiesību elementus, kuriem ir nepieciešama interpretācija, ņemot vērā strīda pamatlietā priekšmetu (skat. pēc analogijas spriedumus, 2014. gada 4. septembris, *eco cosmetics* un *Raiffeisenbank St. Georgen*, C-119/13 un C-120/13, EU:C:2014:2144, 33. punkts, kā arī 2019. gada 26. septembris, *UTEF 2006*, C-600/18, EU:C:2019:784, 18. punkts un tajā minētā judikatūra).

Par pirmo jautājumu

- 30 Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Regulas Nr. 655/2014 4. panta 10. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tāds maksājuma rīkojums kā pamatlietā aplūkots, kas nav izpildāms, ietilpst jēdzienā “publiskis akts” šīs tiesību normas izpratnē.
- 31 Vispirms ir jāatgādina, ka no Regulas Nr. 655/2014 1. panta izriet, ka ar šo regulu tiek izveidota Savienības procedūra, kas kā alternatīvu valsts tiesībās paredzētajiem aizsardzības pasākumiem ļauj kreditoram iegūt Eiropas kontu apķīlāšanas rīkojumu, ar kuru netiek pieļauts kreditora prasījuma turpmākas izpildes apdraudējums, pārskaitot vai izņemot tos finanšu līdzekļus apjomā līdz rīkojumā norādītajai summai, kurus parādnieks tur vai kas viņa vārdā tiek turēti dalībvalstī atvērtā bankas kontā.
- 32 Kā izriet no Regulas Nr. 655/2014 5. apsvēruma, tajā ir paredzēts pieņemt saistošas un tieši piemērojamas Savienības tiesību normas, ar kurām tiek izveidota vienota Eiropas procedūra kontu apķīlāšanai, kas pārrobežu lietās banku kontos turētus finanšu līdzekļus ļautu apķīlāt efektīvi un ātri.
- 33 Lai sekmētu minētās regulas praktisko piemērošanu, tajā ir ietverta Komisijas Īstenošanas regulas (ES) 2016/1823 (2016. gada 10. oktobris), ar kuru nosaka veidlapas, kas minētas Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā Nr. 655/2014 (OV 2016, L 283, 1. lpp.), I pielikumā iekļautā maksājuma rīkojuma standarta veidlapa, kas kreditoram ir jāizmanto saskaņā ar Regulas Nr. 655/2014 8. pantu.
- 34 Saskaņā ar Regulas Nr. 655/2014 5. pantu kreditors var iesniegt pieteikumu apķīlāšanas rīkojuma izdošanai, pirmkārt, pirms viņš pret parādnieku kādā dalībvalstī uzsāk tiesvedību pēc būtības vai jebkurā tādas tiesvedības stadijā līdz brīdim, kad ir izdots nolēmums vai ir apstiprināts vai noslēgts tiesas izlīgums. Otrkārt, kreditors var iesniegt šādu pieteikumu pēc tam, kad viņš dalībvalstī ir ieguvis nolēmumu, tiesas izlīgumu vai publisku aktu, kurā parādniekam ir likts samaksāt kreditora prasījumu.
- 35 Atbilstoši Regulas Nr. 655/2014 6. panta 1. punktam gadījumos, kad kreditors vēl nav ieguvis nolēmumu, tiesas izlīgumu vai publisku aktu, jurisdikcija izdot Eiropas kontu apķīlāšanas rīkojumu ir tās dalībvalsts tiesām, kurām ir jurisdikcija izspriest lietu pēc būtības saskaņā ar attiecīgajiem noteikumiem par piemērojamo jurisdikciju. Šī panta 3. un 4. punktā ir runa par gadījumiem, kad kreditors jau ir ieguvis nolēmumu, tiesas izlīgumu vai publisku aktu. Pirmkārt, no šīs regulas 6. panta 3. punkta izriet, ka jurisdikcija izdot šādu apķīlāšanas rīkojumu par prasījumu, kas norādīts nolēmumā vai tiesas izlīgumā, ir tās dalībvalsts tiesām, kurā ir pieņemts nolēmums vai apstiprināts vai noslēgts tiesas izlīgums. Otrkārt, saskaņā ar minētās regulas 6. panta 4. punktu gadījumos, kad kreditors ir ieguvis publisku aktu, jurisdikcija izdot Eiropas kontu apķīlāšanas rīkojumu par prasījumu, kas norādīts minētajā aktā, ir tiesām, kas šim nolūkam norādītas dalībvalstī, kurā šis akts ir sagatavots. Šī nošķiršana ir pārņemta arī Īstenošanas regulas Nr. 2016/1823 I pielikumā ietvertās veidlapas 5. iedaļā “Jurisdikcija”.
- 36 No Tiesā iesniegtajiem lietas materiāliem izriet, ka iesniedzējtiesas ieskatā maksājuma rīkojums, ko iesniedzējtiesa saskaņā ar *GPK* 410. pantu ir izdevusi saistībā ar strīdu pamatlietā, būtībā vēl nav kļuvis izpildāms dienā, kad prasītājs pamatlietā iesniedza pieteikumu iegūt Eiropas kontu apķīlāšanas rīkojumu saskaņā ar Regulas Nr. 655/2014 8. pantu. No tā izrietētu, ka iesniedzējtiesai nav jurisdikcijas izdot šādu rīkojumu.
- 37 Lai noteiktu, vai tiesai, kura ir pieņēmusi nolēmumu par maksājuma rīkojumu, pamatojoties uz valsts tiesībām, ir arī kompetence izdot Eiropas kontu apķīlāšanas rīkojumu, ir jāpārbauda, vai “nolēmumam”, “tiesas izlīgumam” vai “publiskam aktam”, kurus kreditors ir ieguvis izcelsmes dalībvalstī, ir jābūt kļuvušiem izpildāmiem Regulas Nr. 655/2014 izpratnē.
- 38 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru gan no Savienības tiesību vienveidīgas piemērošanas, gan no vienlīdzības principa prasībām izriet, ka Savienības tiesību normas formulējums, kurā nav nevienas tiešas norādes uz dalībvalstu tiesībām, lai noteiktu tās saturu un piemērošanas jomu,

visā Savienībā tostarp ir interpretējams autonomi un vienveidīgi, ņemot vērā ne tikai šīs tiesību normas formulējumu, bet arī tās kontekstu un attiecīgā tiesiskā regulējuma mērķi (spriedums, 2019. gada 23. maijs, *WB*, C-658/17, EU:C:2019:444, 50. punkts un tajā minētā judikatūra).

- 39 Regulas Nr. 655/2014 4. panta 8.–10. punktā, kurā attiecīgi ir definēti jēdzieni “nolēmums”, “tiesas izlīgums” un “publiskis akts”, nav skaidri precizēts, ka konkrētajam aktam ir jābūt izpildāmam. Tādēļ ir jākonstatē, ka šīs tiesību normas gramatiskā interpretācija kā tāda neļauj noteikt, vai jēdziens “publiskis akts” minētās regulas izpratnē nozīmē, ka konkrētais akts ir izpildāms.
- 40 Attiecībā uz konteksta, kurā iekļaujas minētā tiesību norma, analīzi Regulas Nr. 655/2014 7. panta, to lasot kopsakarā ar tās 14. apsvērumu, mērķis ir izveidot atbilstošu līdzsvaru starp kreditora interesēm un parādnieka interesēm, paredzot atšķirīgus nosacījumus Eiropas kontu apķilāšanas rīkojuma izdošanai atkarībā no tā, vai kreditors jau ir vai nav ieguvis aktu, kurā parādniekam tiek uzdots maksāt kreditora prasījumu izcelsmes dalībvalstī. It īpaši pirmajā gadījumā kreditoram ir jāpierāda tikai pasākuma steidzamība saistībā ar tūlītēja riska esamību, savukārt otrajā gadījumā viņam ir arī jāpārlicina tiesa, ka prasījums pēc būtības ir pamatots (*fumus boni iuris*).
- 41 Kā ģenerālvokāts uzsvēris secinājumu 68. un 69. punktā, tāda Regulas Nr. 655/2014 4. panta 8.–10. punkta interpretācija – saskaņā ar kuru kreditora iegūts akts, kurš nav izpildāms izcelsmes dalībvalstī, esot uzskatāms par “nolēmumu”, “tiesas izlīgumu” vai “publisku aktu” minētās tiesību normas izpratnē, – varētu apdraudēt šī sprieduma iepriekšējā punktā minēto līdzsvaru.
- 42 Turklāt šo interpretāciju apstiprina Regulas Nr. 655/2014 14. panta 1. punkta, lasot to kopsakarā ar tās 20. apsvērumu, formulējums – tajā ir paredzēts, ka lūgums saņemt informāciju par parādnieka bankas kontiem var tikt iesniegts, pat ja tostarp ir izdots izpildes rīkojums. Šāds pieteikums var tikt pamatots ar aktu, kas izņēmuma kārtā nav izpildāms, un tikai tad, ja ir izpildīti daži stingrāki nosacījumi.
- 43 Šādu interpretāciju apstiprina arī Regulas Nr. 655/2014 sagatavošanas dokumenti. Priekšlikumā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai, ar ko izveido Eiropas kontu apķilāšanas rīkojumu, lai atvieglotu pārrobežu parādu piedziņu civillietās un komercietās (COM(2011) 445 *final*), ir nošķirti, pirmkārt, gadījumi, kad kreditoram jau ir izpildes dalībvalstī izpildāms nolēmums, tiesas izlīgums vai publiskis akts, un, otrkārt, gadījumi, kad kreditors vēl nav uzsācis tiesvedību pēc būtības vai kad viņš ir saņēmis pret atbildētāju vērstu aktu, kurš ir izpildāms izcelsmes dalībvalstī, bet kurš vēl nav atzīts par izpildāmu izpildes dalībvalstī.
- 44 Savienības likumdevējs ir atteicies no šīs nošķiršanas starp aktu izpildāmību izcelsmes dalībvalstī un izpildes dalībvalstī, un Eiropas kontu apķilāšanas rīkojuma izdošanas nosacījumi, kuri ir paredzēti gadījumam, ja kreditors jau būtu ieguvis izcelsmes dalībvalstī izpildāmu aktu, ir pārnesti no šī gadījuma uz gadījumu, kad kreditora rīcībā ir akts, ar kuru parādniekam tiek prasīts samaksāt parādu. Tādējādi, kā izriet no Regulas Nr. 655/2014 sagatavošanas dokumentiem, lai akts varētu tikt uzskatīts par “nolēmumu”, “tiesas izlīgumu” vai “publisku aktu” minētās regulas izpratnē, šim aktam ir jābūt izpildāmam izcelsmes dalībvalstī.
- 45 Ņemot vērā iepriekš izklāstīto, uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka Regulas Nr. 655/2014 4. panta 10. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tāds maksājuma rīkojums kā pamatlietā aplūkotais, kas nav izpildāms, neietilpst jēdzienā “publiskis akts” šīs tiesību normas izpratnē.

Par otro jautājumu

- 46 Ar otro jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Regulas Nr. 655/2014 5. panta a) punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tāda uzsākta maksājuma rīkojuma procedūra kā pamatlietā aplūkotā var tikt kvalificēta kā “tiesvedība pēc būtības” šīs tiesību normas izpratnē.

- 47 No šīs regulas 13. apsvēruma izriet, ka jēdzienam “tiesvedība pēc lietas būtības” būtu jāietver jebkura tiesvedība, kuras mērķis ir iegūt attiecīgā prasījuma izpildu dokumentu, tostarp, piemēram, saisinātas procedūras attiecībā uz rīkojumiem veikt maksājumus. Tādējādi Regulā Nr. 655/2014 šim jēdzienam ir piešķirts plašs tvērums.
- 48 Konkrētajā gadījumā, ņemot vērā, ka parādnieki nebija sastopami norādītajā adresē Bulgārijā un ka viņi nebija atsaukušies uz piestiprinātajiem paziņojumiem *GPK* 414. pantā paredzētajā divu nedēļu termiņā, tiesa informēja prasītāju pamatlietā, ka viņš var celt prasību par savu prasījuma atzīšanu, pamatojoties uz *GPK* 415. panta 1. un 2. punktu.
- 49 Turklāt saskaņā ar *GPK* 415. panta 5. punktu, ja pieteikuma iesniedzējs neiesniedz pierādījumus, ka viņš ir cēlis prasību noteiktajā termiņā, tiesa daļēji vai pilnībā atceļ maksājuma rīkojumu. Tomēr – un tas ir jāpārbauda iesniedzējtiesai – no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka tiesvedība ir tikusi apturēta vai atcelta.
- 50 No tā izriet – un tas ir jāpārbauda iesniedzējtiesai – ka rīkojuma procedūra, ko šajā tiesā ir uzsācis prasītājs pamatlietā, ir jāuzskata par šajā tiesā izskatīšanā esošu tiesvedību pēc būtības Regulas Nr. 655/2014 5. panta a) punkta izpratnē.
- 51 Tādējādi konkrētajā gadījumā nav nepieciešams, lai prasītājs pamatlietā celtu atsevišķu prasību, kas atšķirtos no tiesvedības atbilstoši *GPK* 410. pantam.
- 52 Ņemot vērā iepriekš izklāstīto, uz otro jautājumu ir jāatbild, ka Regulas Nr. 655/2014 5. panta a) punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tāda uzsākta maksājuma rīkojuma procedūra kā pamatlietā aplūkotā var tikt kvalificēta kā “tiesvedība pēc būtības” šīs tiesību normas izpratnē.

Par trešo jautājumu

- 53 Ar trešo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Regulas Nr. 655/2014 45. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tiesas oficiālās brīvdienas ietilpst jēdzienā “ārkārtas apstākļi” šīs tiesību normas izpratnē.
- 54 Attiecībā uz iesniedzējtiesas jautājumiem par Regulas Nr. 655/2014 18. panta 1. punktā noteiktā termiņa ievērošanu šajā tiesību normā ir paredzēts, ka kompetentā tiesa izdod lēmumu līdz desmitās darbdienu beigām pēc tam, kad kreditors ir iesniedzis vai, attiecīgā gadījumā, papildinājis savu pieteikumu.
- 55 No šīs regulas 37. apsvēruma izriet, ka šie termiņi ir noteikti, lai nodrošinātu, ka Eiropas kontu apķīlāšanas rīkojums tiek izdots un izpildīts ātri. Minētās regulas 45. pantā tomēr ir paredzēta iespēja atkāpties no minētajiem termiņiem, kad to pamato ārkārtas apstākļi, piemēram, lietās, kas ir juridiski vai faktu ziņā sarežģītas, kā arī norādīts šīs pašas regulas 37. apsvērumā. Šajā ziņā tiesas oficiālo brīvdienas laikposmi nevar tikt kvalificēti kā “ārkārtas apstākļi” šīs tiesību normas izpratnē.
- 56 No iepriekš izklāstītajiem apsvērumiem izriet, ka Regulas Nr. 655/2014 45. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tiesas oficiālās brīvdienas neietilpst jēdzienā “ārkārtas apstākļi” šīs tiesību normas izpratnē.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 57 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (sestā palāta) nospriež:

- 1) **Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 655/2014 (2014. gada 15. maijs), ar ko izveido Eiropas kontu apķīlāšanas rīkojuma procedūru, lai atvieglotu pārrobežu parādu piedziņu civillietās un komercietās, 4. panta 10. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tāds maksājuma rīkojums kā pamatlietā aplūkotais, kas nav izpildāms, neietilpst jēdzienā “publisks akts” šīs tiesību normas izpratnē.**
- 2) **Regulas Nr. 655/2014 5. panta a) punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tāda uzsākta maksājuma rīkojuma procedūra kā pamatlietā aplūkotā var tikt kvalificēta kā “tiesvedība pēc būtības” šīs tiesību normas izpratnē.**
- 3) **Regulas Nr. 655/2014 45. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tiesas oficiālās brīvdienas neietilpst jēdzienā “ārkārtas apstākļi” šīs tiesību normas izpratnē.**

[Paraksti]